
[2022-72-RE](#)

CAUSA 2022-72-RE

(Orobitg Jiménez c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 526-2022. Recurs d'empara

Aute del 20 de desembre del 2022

BOPA núm. 151, del 28 de desembre del 2022

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 24 de novembre del 2022, per la representació processal del Sr. José Luis Orobitg Jiménez i de la societat Orobitg Arquitectura i Enginyeria, SL, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 25 de gener del 2022, dictat per la Secció d'Instrucció 1 de la Batllia, i contra els autes del 2 d'agost i del 2 de novembre del 2022, dictats pel president del Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut, a obtenir una decisió fonamentada en Dret, i, a un judici de durada raonable, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades, i que es disposi que la instrucció de la causa continuï sense els fets i les circumstàncies que s'exposen i raonen en el seu escrit i que son determinants de les vulneracions denunciades. Així mateix, demana que es declari el dret dels recurrents a ser indemnitzats per la infracció del seu dret a un judici de durada raonable;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 24 de febrer del 2017, el Sr. José Luis Orobitg Jiménez i la societat Orobitg Arquitectura i Enginyeria, SL van presentar una querella contra els Srs. Rafael Casal Carboné, Bonaventura Riberaygua Sasplugas i Pere Farriol Rafel, amb l'exercici conjunt de l'acció penal i de l'acció de

responsabilitat civil del delictes contra els querellats i contra les societats Grup Nordic, SA i Peritaxa, SA, pels delictes d'intrusisme, d'emissió de dictamen o d'assessorament mancant substancialment a la veritat o al menyspreu temerari a la veritat i estafa processal.

1.2. El 6 de maig del 2021, la Secció d'Instrucció 1 de la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual acordava l'arxivament de les diligències prèvies.

1.3. La representació processal dels recurrents va presentar un recurs d'apel·lació, i, el 19 d'octubre del 2021, el president del Tribunal de Corts va dictar un aute en què decidia estimar parcialment aquest recurs i retornar les actuacions a la Batllia per tal que es continués la instrucció del delictes d'estafa processal.

1.4. El 25 de gener del 2022, la Secció d'Instrucció 1 de la Batllia va dictar un segon aute, en què declarava l'arxivament de les diligències prèvies.

1.5. La representació processal dels recurrents va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta resolució, i, el 2 d'agost del 2022, el president del Tribunal de Corts va dictar un aute mitjançant el qual va desestimar aquest recurs.

1.6. La representació processal dels recurrents va presentar un incident de nul·litat contra l'aute del president del Tribunal de Corts, i, el 2 de novembre del 2022, el president del Tribunal de Corts va dictar un aute mitjançant el qual també va desestimar aquest incident.

1.7. El 24 de novembre del 2022, la representació processal del Sr. José Luis Orobitg Jiménez i de la societat Orobitg Arquitectura i Enginyeria, SL, va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 25 de gener del 2022, dictat per la Secció d'Instrucció 1 de la Batllia, i contra els autes del 2 d'agost i del 2 de novembre del 2022, dictats pel president del Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut, a obtenir una decisió fonamentada en Dret, i a un judici de durada raonable, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació dels recurrents

- La part recurrent considera que el autes impugnats han vulnerat els seus drets a la jurisdicció, a un procés degut, a obtenir dels òrgans jurisdiccional una decisió fonamentada en Dret i a un judici de durada raonable. Indica que en l'informe pericial emès per la societat Peritaxa, SA cap dels dos autors disposava de la titulació que acredita posseir els coneixements sobre l'objecte del dictamen. Exposa que durant els cinc anys que ha durat la causa no s'ha portat a terme cap diligència d'investigació per esbrinar si el Sr. Pere Farriol Rafel cursava o no estudis d'enginyeria, quina classe d'enginyeria i en quin curs es trobava, de manera que s'infringia allò que disposava l'article 47 del Codi de procediment penal. Tampoc es comprèn que vol dir que el Sr. Bonaventura Riberaigua Sasplugas signés solament a efectes administratius.

- Sustenta que és il·lògic, no raonable i absurd admetre com a normal que un informe pericial sigui emès per persones que no disposen dels coneixements propis de la titulació i que no hi ha cap irregularitat, perquè en la data dels fets no existia el Col·legi d'Enginyers d'Andorra. També, s'ha de qualificar com a no raonable, absurd i contrari a la lògica, l'empara que se li dona a l'emissió de la

pericial en l'article 209 del Codi de procediment penal, perquè aquest no estava vigent en l'època i per quant diu exactament el contrari: posseir el títol corresponent a la matèria objecte del dictamen.

- Assenyala que s'ha infringit el dret a un judici de durada raonable, perquè han transcorregut cinc anys per realitzar les molt limitades diligències d'instrucció que consten en la causa i perquè no se n'han practicat d'altres necessàries i convenients.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades, i que es disposi que la instrucció de la causa continuï sense els fets i les circumstàncies que s'exposen i raonen en el seu escrit i que son determinants de les vulneracions denunciades. Així mateix, demana que es declari el dret dels recurrents a ser indemnitzats per la infracció del seu dret a un judici de durada raonable.

2.2. Argumentació del president del Tribunal de Corts

Pel que fa a l'incident de nul·litat, el president del Tribunal de Corts considera que l'aute del batlle instructor que acorda l'arxivament de les diligències prèvies és una resolució ferma als efectes de l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials, i, per tant, desestima aquest incident de nul·litat, perquè la disconformitat de la part recurrent amb la seva decisió que desestima el recurs d'apel·lació no pot convertir l'incident de nul·litat en una nova instància jurisdiccional.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. Aquest Tribunal Constitucional ja ha posat de manifest, en reiterades ocasions, que el recurs d'empara es pot plantejar de manera directa contra les resolucions fermes del Tribunal Superior de Justícia i del Tribunal de Corts (article 86 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional i article 18 *quater*, apartat 7, de la Llei transitòria de procediments judicials) i també, de manera indirecta, quan s'ha formulat contra les resolucions que vulneren els drets fonamentals, l'incident de nul·litat previst en l'article 18 *quater* de la Llei transitòria esmentada.

No obstant això, -com ja ha succeït en altres ocasions- quan el recurrent en empara opta per emprar la via de l'incident de nul·litat contemplat a l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials, aquesta via s'ha de completar amb la tramitació de les dues instàncies que determina la llei, sense que es pugui formular l'empara fins que no s'hagi resolt el recurs d'apel·lació contra la primera instància, ja que la llei ha volgut considerar aquest incident de nul·litat com un procediment urgent i preferent que té per objecte el dret a la jurisdicció (article 10 de la Constitució i article 6.3 de la Llei qualificada de la Justícia).

3.2. La part recurrent refereix que el president del Tribunal de Corts en l'aute que desestima l'incident de nul·litat, no indica l'existència de la possibilitat de recurs. No obstant això, al qualificar-se pel Tribunal de Corts, la referida resolució judicial com a ferma als efectes de l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials, i a l'haver-se optat per la via indirecta per poder accedir a l'empara, hagués correspost assenyalar l'existència del recurs contra la desestimació de l'incident de nul·litat.

Aquesta manca d'interposició del recurs contra la desestimació de l'incident de nul·litat justifica la inadmissió del recurs d'empara per prematur. Donada l'absència d'indicació per part del Tribunal de

Corts, correspon retornar les actuacions al Tribunal de Corts, per tal que, en consonància amb les normes processals oportunes, es tramiti el recurs contra l'incident de nul·litat desestimat davant el Tribunal Superior de Justícia.

3.3. Respecte de la dilació indeguda que es denuncia, consistent en el transcurs de quasi cinc anys per efectuar les molt limitades diligències d'instrucció que s'han portat a terme i la falta de pràctica d'altres de convenients i de necessàries, el recurs d'empara sí ha de ser admès a tràmit, perquè és reiterada la jurisprudència d'aquest Tribunal Constitucional que la vulneració del dret a un judici de durada raonable (article 10 de la Constitució) es pot denunciar en qualsevol moment del procediment sense necessitat que aquest hagi finalitzat.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. Admetre parcialment a tràmit el recurs d'empara 2022-72-RE interposat per la representació processal del Sr. José Luis Orobitg Jiménez i de la societat Orobitg Arquitectura i Enginyeria, SL pel que fa a la presumpta vulneració del seu dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.
2. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2022-72-RE interposat per la representació processal dels recurrents pel que fa a la resta de les seves al·legacions.
3. Retornar les actuacions davant el Tribunal de Corts per tal que els recurrents tramitin davant el Tribunal Superior de Justícia, si s'escau, el recurs d'apel·lació contra l'incident de nul·litat desestimat.
4. Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, al president de la Batllia, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
5. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 20 de desembre del 2022.

Jean-Yves Caultet
President Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy

Dominique Rousseau
Magistrat

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat